

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

DEBRECEN VÁROS KÖNYV-
NYOMDA-VÁLLALATA,

ahova a lap szétküldésére vonat-
kozó felszólamlások küldendők. ::

Megjelen hetenként egyszer, szombaton, másfél íven.

Előfizetési ár: egész évre 12 kor., félévre 6 kor.

Egyes szám ára 30 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVA-
TAL DEBRECEN, NYOMTATÓ-
UTCA 9. SZÁM,

ahova a lap szellemi és anyagi ügyeire vonat-
kozó összes közlemények, kéziratok, előlize-
tések és hirdetési díjak küldendők. ::

Az ifjuság.

Az ígret földére nem mehettek be az egyiptomi húsos fazekakhoz visszakívánkozó és a szolgaságban nevedett Korosabb nemzedék. Nem még a közép-idejűek se. Izrael földjét a fiatal vezér alatt a pusztában felnőtt s felnevelt erős ifjú nemzedék foglalta el. Ez az eset reánk protestánsokra s közelebb magyar reformátusokra nézve is.

A mi atyáink annyit szenvedtek és nélkülöztek s mi magunk is, hogy midőn 1867-tel s még 1894-gyel nálunk is az állam és az egyház közti nagy elválásra, vagy legalább is az állam és egyház közt fenforgó elvi ellentétek tisztázására került volna a sor: csak az egy Révész Imre maradt a független egyház lobogója alatt, a többiek mind az állam pártfogása alá menekültek.

A mi eddigi vezetőserepünk főleg emiatt szünt meg, ami azonban nem azt teszi, hogy mint állam által segélyezett egyház nem fejlődött volna

Ellenkezőleg, fejlődöttünk az egész vonalon, bámulatos szervezetünk készült, új templomaink épültek, hatalmas iskoláink, milliós palotáink emelkedtek. Tanáraink, tanítóink fizetése rendeztetett. Lelkészeink is kongruához jutottak. Az egyház kormányzati teendőinek ellátására is jelentékeny segítséget kaptunk. Még híveink is részesültek s részesülnek is némi adócsökkentési segélyben.

Ez a fejlődés azonban nem saját erőforrásaink alapján állott be, hanem főleg az államsegély igénybevételének tulajdonítandó. Csak a gyomrunk nőtt meg, mert mi is az állam terített asztalához kerültünk s nemkeresőképességünk emelkedett.

Így történt aztán, hogy minden külső fejlődésünk ellenére tekintélyünk nem emelkedett s hogy a magyar társadalomban a vezető helyről kénytelen-kelletlen leszorultunk.

Ami javára vált és válik a katolikus egyháznak, nem hozott boldogságot nekünk. Nem hozott pedig

azért, mert előbbi jellegzetes, bennünket a többi felekezetektől megkülönböztető szabad, független jellegünket feladni voltunk kénytelenek. Egy kalap alá kerültünk többi ellenfeleinkkel, akik az állami eredetű javaknak birtokában minket vagyon tekintetében eddig is túlszárnyaltak, de akikkel szemben minket híveink mellett a felvilágosult katolikus nagyok és a közvélemény védelmezett.

Most ez a közvélemény is ellenünk fordult, mert a mi segélyünk már nem alapítványok kamatjából, hanem a polgárok adójából hajlik ki. Ez a kedvezőtlen körülmény azonban nem következett volna be, ha mi az államsegélyt okosabban használjuk fel és intézményeinket nemcsak külsőleg építjük, hanem belsőleg is fejlesztjük s ezáltal a magyarságnak nagyobb szolgálatot teszünk.

Ezt a szolgálatot mi az ifjúságtól várjuk, azért e ponton minden olyan mozdulást fontosnak ítélünk s tőlünk telhetőleg támogatunk, mely önerőnk kifejtését és a magyar nép megsegítését célozza. A nőnevelést elhanyagoltuk, nőinket háttérbe szorítottuk. Csak örvendenünk kell hát, hogy e téren is beállott a kedvező változás és iskolánk iskola után emelkedik. Miskolc, Szatmár, Debrecen, Nagyvárad, Budapest, Pápa, Nyíregyháza itt a legújabb állomások s jönnie kell minél előbb Kolozsvárnak is. Tanítónőképzők, felső leányiskolák, leánygimnáziumok, internátusok most a jelszó s ezekenfelül a *diakonissza* házak. Ezeket immár s hozzá a mintaszerű kórházakat és szanatóriumokat, minden nagyobb s alkalmasabb helyen meg kell építeni.

Ma már alig lehet a legtehetősebb családnak is odahaza ápolni szeretett betegét. Az országos és magán szanatóriumok, ha adnak is valami segélyt, csak a nagyvagyonúnak és csak a nagyon szegénynek adnak. A pénzszerzés legtöbb helyen a fő s a szegény beteg csak alkalom a pénzszerzésre. Egy olyan kórház, mint pl. a Bethesda, valóságos fehér holló és felekezeti különbség nélkül igazi közszükséget pótol. Ilyen kórházakat kell nekünk is állítani vagy

legalább is a kórházakat a felebaráti szeretet készség és képességtől áthatott diakonisszákkal ellátni.

Szép útra indult el a tiszántúli kerület s szép eredmény áll azok mögött, akik erre az útra már előbb reá léptek.

De ez csak az egyik oldal. Hátra vannak még ifjaink. Ezeket a MKDSz. vette gondjai alá. Tavaly Debrecenben, az idén Losoncon járatott velök tábort. Ez a diákszövetség szervezte a cserkészeket is s ezáltal a középiskolai elhagyatott ifjúságot vette gondjai alá. Szabad levegőben, egészséghez, az egészségnél drágább javakhoz juttatja őket. S mindezt teszi drága intézmények nélkül, jóformán önerejük felhasználásával. Viktor János igazán lelkünkől beszélt, midőn Losoncon ezt a tételt kiemelte és hangsúlyozta.

Mikor a 48:XX. kikövetelése, vagy a függetlenség fentartása között kellett választani, mi az utóbbit ajánlottuk s azt javasoltuk, hogy nem államsegélyt kell kérni s nem egyenlő osztozkodást boldogabb testvéreinkkel, hanem ki kell képezni lelkészeinket orvosoknak és segélyére sietni a szegény magyar népnek.

Független szabad prot. egyház nálunk nem alakulhatott, államsegélyesek lettünk s más alapra már nem is állhatunk. A magyar államnak s a magyar népnek azonban nagyobb segítségére lehetünk, akkor is, midőn önerőnket jobban kifejtsük, akkor és még

inkább is, ha intézményeinket egészen a nemzet s a haladás szolgálatába állítjuk.

Az egyház a nőnevelés felkarolásával, diakonisszák beállításával jó nyomon halad. Az ifjúság, amelyek a maga erejének kifejtését tűzte ki célul, nagy jövőre van hivatva.

A losonci táborozás, az új mozdulások alkalmából köszöntjük ezt a derék, jóra törekvő magyar ifjúságot.

dr. Ferenczy.

Napról-napra.

„Visszanéz a magyar, sóhajtva néz vissza,
Te dicső hajdankor! fényes napjaidra;
Szomorú tallóján ősi hírnevének,
Hej! csak úgy böngész már valamit — mesének“.

Am azért álljunk az útakra és lássuk meg és tudakozzunk a régi ösvényekről. Hátha tanítanak valamire? Elmúlt események. Maga a múlt. Mi is az? Homályos visszaérzése a fejlődő ifjúság sejdítéssel telt álmainak, mely fátyolként lebeg az emlékezetben, melyen keresztül annyi magas, annyi forró, szent érzelem névben és alakban, varázsszínekkel felülöntve sugárzik. És minden oly szép, minden oly összhangzó még az ellentétben is. Messzevágó és honszerelem, szabadság és szivlekötés, lángérv és olvadozás és minden, mi az emberi keblet

TÁRCA.

Óda az öreg kollégiumhoz.¹

Akik tíz éve ifjú szárnyakon,
Ifjú reménnyel innen útra keltünk,
Meleg kebledre, áldott jó anyánk,
Ma vissza röppen újra lelkünk.
Megállunk itt most, hálás gyermekid,
S hozunk szívünkben tömjén illatot
És szent tüzet, mit, bár akarta már,
A fősvény élet el nem olthatott.

Vén alma mater, áldott jó anyánk,
Te hozzád szól most hálaadó szavunk.
Fogadd örömmel, téged illet az,
Te tettél azzá, amik most vagyunk.
Te fogtad meg még reszkető kezünk,
S te adtál nekünk mindig új erőt,
Ha lelkünk néha lankadott a sok
Előttünk álló messze cél előtt.

¹ A debreceni ref. főgimnáziumban 1903—4. isk. évben végzett növendékek tíz éves találkozója alkalmára írta és a kollégium oratoriumában elmondta dr. Gulyás József.

Huzához, hithoz hogy ragaszkodunk,
Hogy lelkünk, munka, egy testvér veled,
Ezért dicsőség édes iskolánk
Csak téged illet, a te érdemed.

Emlékszel-e még, hogy mint kis fiúk
Az udvaron mi vígan futkosánk?
Jut-e eszedbe, a tudós szavát
Mi sokszor mondta tétovázva szánk?
Te láttad, hogy miként repültek el
Egymás után szép gyermek éveink,
Hogy lett a lelkünk egyre gazdagabb,
Fogékonyabbá egyre szíveink.
Tíz éve már hogy végbúcsúnk szavát
Kimondta itten ifjú ajakunk,
Azóta majd bú, majd öröm között
Az élet útján csendben ballagunk.

Év év után jött. Vállainkra már
Rárakta terhét egy-egy hivatás.
És dolgozunk. A munka lelkesít,
Nagyobb gyönyört nekünk nem adna más.
És arcunk dús verejték gyöngyeit
Hullatjuk napról-napra szorgosan,
Hogy megtevé, mi tőlünk telhetik,

majd titkos esérében, majd ismeretlen vegyületben birja: együtt alkotják a magyarázhatatlan egészet, a költői örök távolban álló, de mindig magához kecsgetető múltat... a hazát!"

Oda állok az útakra, nem mesét böngészni, de látni, tudakozódni. „Azokkal időzöm, akik másszor voltak”. Míg hát:

„Száll a madár, ágrul-ágra,
Száll az ének, szájrul-szájra...”

szálllok én is napról-napra.

Július 1.

II. Ferdinánd megkoronázása. 1618.

Hosszú, nehéz küzdelem után Vécsey tábornok beveszi Aradot. 1849.

Kosztolányi Mór ezredest Újfalú mellett megveri Liebler vezérlete alatt az osztrák.

Július 2.

V. István Otakárral megköti a pozsonyi békét. 1271.

Mészáros Lázár altábornagyot a kormány fővezérré nevezi ki. 1849.

Monostortól—Szönyig tart a küzdelem. Virradatkor kezdődik s ozsonnatájt még mindenütt Haynau van fölényben. Görgei, Klapka, Pöltenberg mindent elkövetnek, hogy megtartsák a tért, melyen a honvéd „aznap élethalálra ütközött”. A terv sikerül az osztrákokkal szemben, de a győzelem nem a mienk, elveszi tőlünk Paniutin. Görgei fején megsebesül. 1849.

Uzon. „Akárcsak egy kiéhezett tigris-falka rohant volna ellenünk...” mondja egy orosz tiszt. Pedig csak a székelyek voltak, ők hajtják az oroszokat Kökösig, át az Olt hídján, ki a Székelyföldről. De a székely nem tud ma örülni a győzelemnek, hiszen orosz ágyúgolyó öli meg az ágyúöntő hőst: Gábor Áront. 1849.

Július 3.

Temetnek az eresztevényt árnyas sírkertben. Gábor Áront temetik. Jessenlow orosz tábornok pedig odatűzeltet a gyászolók közé. Semsey százados tüzérparancsnok felel neki. Így száll sirba, csatavihar közt, az ágyúk bömbölő zenéje mellett az, kinek dicsőbb halált, szebb temetést nem adhatott volna a végzet: Gábor Áron. 1849.

Königgrätz. Titkos öröm napja, hiszen az osztrákot keményen megverte a porosz. És mi vártuk Klapkát, a magyar légiót... és a szívünk ábrándokkal volt tele: „Kikel még a földből s újra neki zöndül a tavasz virága, — végkép letiporva, te se maradsz porba hazám szabadsága”. Álom, ábránd. Königgrätz meghiusította. 1866.

„Gyászolónak könyje rég le van törülve,
Új családdal régi asztal körülülve.
Nevét elfelejték,
Hire elveszett rég.
Hideg kísértettől minden ember retteg.
Minek jön az vissza, kit már eltemettek?”

*Megállhassunk ma büszkén boldogan.
S most itt állunk s elötted jó anyánk
Nem sütjük földre megriadt szemünk;
Mit ránk bíztál s mit tisztúh kirótt,
Becsülettel megtette két kezünk.*

*De nem dicsekvés hozta össze most
Megemberedve régi népedet,
Mit eddig mondtunk téged illet csak,
Mert jól esik dícsérni tégedet.
De vidámságunk, észrevétlenül
Komor, borongó búval fog kezét:
E szép napon, ha pillantra bár,
Borúsá tesz egy bús emlékezet.*

*Meleg kebledre búsan ráborulva
Panaszra nyílik ajkunk zárja fel.
Anyánk! a tíz év minket megrabolt,
Több ifjú tisztársunk vitte el.
Velünk indult el s most a sír ölén
Szelíden alszik néma hant alatt;
Kidőlt sorunkból itt is, ott is egy,
Amíg felettünk tíz év elhaladt.
Nekünk is, hajh, kiket te jó anyánk
Emeltél porból tiszta fénybe fel.
A zsarnok élet száguldó szele*

*Sok ifjú álmunk vitte el.
Kifosztva árván és reménytelen
Mi is be sokszor állunk tétován,
Beh sokszor vágytunk biztató szavad
A „küzdj és bizva bízzál” szó után.*

*De hagyjuk most a bús panasz szavát;
Ma férfi lelkünk szent öröme gyúl.
A sok keserv a múlt ködébe szól
És rá az alkony szürke fátyla hull.
Hadd szóljon zsongva-bongva most a dal
Kirobbanó kedv büszke hangjain,
Fakadjanak fel vidám énekek
A lelkünk még néma húrjain!*

*De mégse szóljon ujjongón a szó
S hivalkodón feléd ma jó anyánk.
Favete linguis! haldokló van itt!
A némaság borúljon most le ránk!
Mert megkondult a bús halálharang
Fejed felett már édes iskolánk,
Szegény elárvult áldott jó anyánk!
Mint lombjavesztett bús fa állsz te majd,
És ágaidról nem hoz szél büszke zajt.
Mi volt a bünöd jó anyánk neked,
Hogy elhagyott már minden gyermeked?*

Bemnek hősei, Vizaknán elhullott s a „Nagy-Akna“ régi bányáüregben eltemetett vitéz honvédek, kik negyven év múlva magatok közül hetet feiküldöttetek közénk, azt akartátok-e megtudni, hogy szabad-e még a haza, érdemes volt-e érte meghalni?! A hét honvéd holtteste a feloszlásnak semmi jele nélkül felbukkant 1890-ben.

Vetter Antal születése. 1803.

Július 4.

Vécsey tábornok Temesvárt körülzárolja és rendszeresen lövetni kezdi. 1849.

Július 5.

Aba Sámuel Ménfőnél csatát veszít. 1044.

Szekér Joákim, előbb ferencrendi szerzetes, majd tábori pap, a Magyarok eredete, a Marengói ütközet történetirójának születése. 1752.

Az 1848-ik évi országgyűlés megnyitásának napja.

Lüders tábornok megveri Gaál Sándor ezredes csapatát. A véres csatában Szepsiszentgyörgynél elesik 500 emberünk. 1849.

Július 6.

Husz János halála. 1415.

Osztrák—török titkos egyezség. 11¹/₄ millió forintot kap a bécsi kormány, ha Törökországra nézve tiszteséges békére bírja az orosz. 1771.

*Hisz annyi éven átál büszke homlokod
Mosollyal várta minden bajnokod!
Óh mennyei harcosát a kálvinista hitnek,
Hogy edzettek az élet küzdelemre itt meg!
És mégis halni kellett néked is?!
Ma még csak állsz te kálvinista vár,
De holnap már tán romba dől falad,
S ha tíz év múlva újra eljövünk,
A régi fényből semmi sem marad,
Amely negyedfél század éven át
Fejed fölé vont égi glóriát!*

*Igaz, hogy él és áldást hintve hat
Amottan ifjú lángod jó anyánk,
De az nem ismer minket s nem szeret,
S talán hideg szemekkel néz le ránk.
Nekünk is minden ismeretlen ott,
A múlt emléke hozzád kötve tart,
Mi csak feléd csupán feléd, anyánk,
Csak hozzád nyujtunk vágyakozva kart.
S amíg a föld göröngye nem dübörg
Koporsónk deszkáin, jó iskolánk,
Addig hozsánnát mindig csak feléd
Feléd zeng áldó hálaszókat szánk.*

Dr. Gulyás József.

Napoleon Wagram mellett teljes diadalt arat a Károly főherceg fővezérlete alatt álló osztrák hadsereg. 1809.

Funtinell. „Itt estek el a vérszomjas mócok fejszecsapásai alatt azok a szegény, bolond fiúk, akik elhagytak szülőt, kedvest, otthont, kényelmet, a jövő minden reményét... s elmentek meghalni azért, hogy az utánuk következő, ismeretlen nemzedékre szabad hazát hagyhasanak. A funtinelli sárga fényben úszó fensik látta a végső tusát, amint a bekerített csapat percről-percre fogyott...“ látta a halott Vasvári Pált és 850 halott honvédjét. 1849.

Hegyes. Vetter Antal megveri a németet. 1849.

Sass orosz tábornok Debrőd mellett portyázó honvédekre bukkan s azokat megveri. Veszteségünk 150 halott. 1849.

Július 7.

Szabács elesik. 1521.

Luther az Augustinus rendbe lép. 1505.

Kozmatelke mellett győz az orosz. Pawloff tábornok 4000 emberrel megtámadja és megveri gróf Bethlen Gergely ezredes 1000 emberét. 100 halottunk és sebesültünk maradt a csatatéren. 1849.

Közli: G.

Társadalmi műveltségre is neveljük.*

A tanok, a tudományágak szaporodnak. Van most oly tudományág, melynek ezelőtt 40—50 évvel híre se volt, melyről tankönyv sem volt, melyet sehol sem tanítottak és most mégis tanítanak.

Ifjú koromban, ezelőtt 37 évvel, egy alföldi közép-népeességű egyházban, mint időközi lelkész csodálva tapasztaltam, hogy az ottani leányiskolában az öreg jeles tanító „Nótan“-t is tanít a gondjaira bizott leányoknak. Azután meg azon csodálkoztam, hogy a fitanító miért nem tanít gazdaságtant a fiúknak?

Most meg azon csodálkozom, hogy miért nem tanítják az illem- vagy társadalmi műveltségtant a gimnáziumok felsőbb osztályaiban, vagy a theológián és jogon, mert nincsen mindenki olyan helyzetben, hogy azt mintegy az anyatejjel szívhassa be. Mert valljuk be az igazat, mi papok — leszámítva némely kivételeket — bizony néha kevesebb társadalmi műveltséggel birunk ahhoz képest, amilyennel birnunk kellene. A társadalmi életben nem annyira a tudományos műveltséget, mint inkább a társadalmi műveltséget, ügyességet nézik.

Az említettem egyházban az öreg tanító az általa tanított „nótan“-ban az „illemtan“-t, a „társadalmi

* A régi theol. akadémia helyébe szervezendő theologiai szeminárium vezetéségének figyelmébe ajánlja ez egyszerű cikket a szerző.

ügyesség-tan“-t is tanította, a kezem közt lévő „Nőtán“ szerint.

A társadalmi műveltségtant nem lehet a levegőből elsajátítani, elméleti ismereteket kell előbb szerezni, azután a gyakorlatban könnyebben elsajátíthatja azt.

Azonban nem tartom elégségesnek, hogy elméletileg megtanulják azt, s a gyakorlatban elsajátítsák; mert igaz bár, hogy társadalmi műveltségök ezáltal bővül, meg is állják az ilyenek közönségesen helyöket a társadalmi életben; de én még ezt teljes társadalmi műveltségnek nem tartom; hanem ezek mellett nagyon szükségesnek tartom a zene, a tánc és gimnasztika tanulását.

Aki jól megtanul táncolni, annak kellemesebb, plasztikusabb a megjelenése, sőt talán a beszédben kiejtett szavak hanglejtése is kellemesebb, de a taglejtés (gesztikulatio) szintén. A tánc és gimnasztika a helyesebb mimikát is elősegíti. Avagy nincsen-e ezekre szükségök az egyházi szónoklatban a lelkészeknek és bármely világi egyéneknek, kiknek szónokolni kell? Úgy hiszem, van.

A múlt század első évtizedében még nem volt szabad a theologusoknak táncolni, színházba járni, akiről a jurátus vagy esküdt diák megtudta, hogy táncolni elment valami bálba, vagy színházba, gondoskodott a tanári kar arról, hogy az illető, mint az iskolai törvények ellen vétő, consilium abeundit kapjon. A theologus diákok közül némelyek azért csak elmentek a teátrumba egy kis csaláftintasággal, lefölvén az esküdtet, de még a törvényt is. Ugyanis b. e. apám 1828-ban. télen juhász bundában, szőke bajuszát betentázva ment el a teátrumba, ott voltak maszkirozva Török Pál és K. Tóth Mihály és Magyar Mihály az első eminens, de L. Tóth Mihály nem volt ott. A karzaton vizsgálta őket is az esküdt, hátha theologus diákot foghatna ott, de nem foghatott. Most már szabad táncolni tanulni, szabad színházba járni, minek meg is van az örvendetesen hasznos eredménye.

A zene, az énektanulás nemesítőleg hat az emberi szívre és lélekre. Kedves, időtöltő, szórakoztató eszköz.

Minden teologust köteleznék a zene tanulására. Minden teologusnak meg kellene jól hegedülni tanulni az említett okból is. De mily nagy hasznát venné már akkor, mikor az új zsoltáros és halottas könyvek életbe lépnének, mily könnyen megtanulhatná az új dallamú énekeket és mily hasznát venné, ha majd az

éneket kellend tanítania, míg az önálló kántorságok fel nem állítatnak, oly helyeken, ahol állami iskola van.

Szükségesnek tartanám még, ha az olvasó termek mellett társalgási termek is volnának, hol összegyűlve teologus és jogász ifjaink, egyes felvetett társadalmi eszmékről társalgó modorban értekeznenek. Úgy hiszem, nagy haszna volna, ha a tanár urak többször megjelenének ott és társadalmi modorukkal irányítanák őket.

Az egyházzónoklattanban a szónoklattan tanára, úgy hiszem, az általam elmondottakról bőven prelegál; mindazáltal az én propositióim talán nem feleslegesek, sőt talán meg is szívelelendők.

Ha teologus ifjaink a társadalmi műveltségtant tanulnák, ha táncot, zenét, gimnasztikát egész iskolai életökben szorgalmasan tanulnák stb., akkor sokkal nagyobb társadalmi műveltségre tennének szert, hozzá teszem még, ha a színházba is járnának és mind a katedrában, mind az életben nagy hasznukat vennék és így nagyobb eredményeket érnenek el.

Vállaji.

IRODALOM.

Élőkről a holtaknak. Temetési beszédek és imák s függelékül négy emlékbeszéd. Irta *Szuhay Benedek*, sajkópálpnai ref. lelkész, f.-borsodi főjegyző és egyházkerületi tanácsbíró. Debrecen, 1914. *Hegedüs és Sándor könyvkiadóhivatala*. Ára kötve 8 korona. Sr. 413 l.

A külsőleg is tekintélyes kötet a 4 emlékbeszéden kívül 62 orációt imádságokkal és siri beszédekkel foglal magában. Halotti prédikáció nincs a kötetben. *Szuhay* ezzel már nem temet, amit nagyon bölcsen tesz. A tiszáninneri kerületben a halotti prédikációkat már kiszorították a használatból. Kívánatos volna, ha mindenfelé így cselekednének és temetési szertartásainkat egyszerűsíténék. Minél rövidebbek és egyszerűbbek ezek, annál szebbek és megfelelőbbek.

A *Szuhay Benedek* orációinak kiváló érdemök, egyéb jelességeik mellett, az is, hogy nem hosszúak, nem terjengősek. E tekintetben mintául lehet venni és állítani. A beszéd is, az imádság is a legszükségesebbekre szorítkozik. Egy pár szépen előadott vallásos igazság, néhány jellemző vonás az elhunyt életéből s hozzátartozóinak vigasztalása, — ennyi a beszéd. Leg-

Református zsoltárok és imakönyvek

bárhol hirdetett áron a
legszebb kivitelben kaphatók

CSÁTHY FERENCZ
Debreczen legrégibb

Vidéki megrendelések gyorsan
és pontosan eszközöltetnek.

feljebb a vigasztalásokkal lehetett volna még spórolni s azokat kurtábbra fogni. De tudjuk, hogy a lelkésznek itt még nagy harcot kell vívni a régi búcsúztatós rendszerrel, mely bevette magát a nép lelkébe. Lassan-lassan azonban itt is javítani kell a szokásokon és állapotokon, melyeket a kor szelleme és a művelt izlés túlhaladott. — A Szuhay imádságai (miért nevezi *imák*-nak?) is találók, szívhez szólók és rövidek. A beszédek előfohász előzi meg, az imádságokat pedig rövid áldás követi.

De Szuhay könyvének becsét és érdemét pusztán ennyivel ki nem merithetjük. Ki kell emelnünk nyelvnek szépségét és tartalmának gazdagságát. Szuhay Benedek ismert költő, tehát birtokában van a költészet gazdag nyelvkinésének. Temetési beszédeiben is él ezekkel. Nyelve fordulatos, kifejező és numerosus. Képes a szívet-lelket megragadni. Előnyére jegyezzük fel, hogy nem mond színes bombasztokat s ha sokszor floseculusokkal ékes is beszéde, nem válik mégsem semmitmondó frázissá.

Beszédeiben tartalmas gondolatokat is találunk. Ezeket az alkalomhoz illően tudja megválasztani. Nem magas bölcselkedések ezek, amik temetéseknel s épen faluhelyen, ahol a szerző is munkálkodik, nem is volnának helyén, hanem mindenkitől könnyen felfogható valláserköleszi igazságok, vagy tapasztalati életbölcsesek, melyek mély hatást gyakorolnak az egyszerű nép lelkére. Ezekkel éri el a szerző tanító célját. Azoknak a lelkészeknek, akik a szerzőhöz hasonló környezetben élnek és működnek, ezek a beszédek és imádságok olvasásra is, használatra is nagyon ajánlatosak. Sokféle alkalomra találnak a kötetben minden rendű, rangú és korú emberek felett mondható beszédek. Vannak olyanok is, melyeket előkelő házaknál s kiváló egyének felett tartott a jeles író, akit, mint a kötetből látjuk, többfelé is hívogatnak temetni. Ezekben már magasabban szárnyal s nyelvének erejét és szépségét még inkább csillogtatja.

De mindezeknél megragadóbbak és tartalmasabbak emlékbeszédei, melyeket lelkészi értekezletek alkalmával elhalt lelkészársai felett tartott. Ezek gonddal, tanulmánnyal készített, szeretettel és rátermett tehetséggel megírt, szerkezet tekintetében is kiváló alkotások. Az egyéneket, kikről szól, szinte eszményi magasságba emeli s a maga ideális lelkének prizmáján át nézi. De nem áradozik hosszasan, inkább lapidáris rövideggyel jellemzi az elhunytakat. Megható, szép szokás, ahol a lelkészértekezletek megemlékeznek az elköltözött lel-

készársakról, de e szokást irodalmi eseménnyé teszi, ha olyan avatott tollú író fonja meg az emlékezés koszorúját, minő Szuhay Benedek.

A kötet külső kiállításra nézve is meglepően szép és izléses. Papírja jó merített papír, betűi pompásak; a beszédek kisebb, az imádságok jó nagy beütéssel vannak nyomtatva, a nyomás tiszta. Az egész Debreczen sz. kir. város nagyszabású nyomdavidálmát dicséri. Kötése izléses, fekete vászonkötés Dávidházy műhelyéből került ki a Hegedüs és Sándor cég megszokott formájában. Ajánljuk a minden tekintetben becses könyveit olvasóink szíves figyelmébe.

Papi dolgozatok. Írta: Péter Mihály, gálszécsi református lelkész. Ára kötve 6 korona. Debrecen, 1914. *Hegedüs és Sándor* könyvkiadása. Sr. 228. 1.

A kezünk alatt levő kötet 45 beszédet tartalmaz. Ezek részben közönséges, ünnepi, alkalmi, részben pedig halotti beszédek. Közönséges beszéd van a kötetben hét. Az ünnepi beszédek között adventit, karácsonyit (kettőt), húsvétit, pünkösztit találunk. Kívánatos lett volna a teljesség szempontjából, hogy legalább minden ünnepre közölt volna a szerző egy-egy beszédet. Ez azonban nem baj, nem a kötet belső becsére tartozik, csak amolyan folytonossági hiány. Az alkalmi beszédek nagyobb számúak, ú. m.: bőjti, március 15-iki, tavaszi, aratási (2), iskolai év elején (2), reformáció emlékünnepi, egyházlátogatáskor mondott, beköszöntő, kibúcsúzó, templomszentelési (4), II. Rákóczi Ferenc hamvainak hazahozatalakor és Kálvin születésének 400 éves fordulójára alkalmából. A több templomszentelési beszéd arra mutat, hogy Péter Mihály, mint különben is főbb egyházi tisztviselő, gyakrabban szereplő s kedvelt ünnepi szónok.

A kötet külsőségére tartozik még az is, hogy azt a szerző *Dókus Ernőnek*, a tiszáninneri református egyházkerület főgondnokának ajánlotta. Továbbá, hogy a beszédek egy részét címmel látta el, másrészt pedig egyszerűen az alkalomról nevezi. A következetesség és egyöntetűség úgy hozta volna magával, hogy valamennyi beszédének adott volna a fölvetett témára vonatkozó s azt jellemző címet. Ez manapság az irodalmi közszokás is. Külsőség, de annyiban jelentős, hogy az olvasót azonnal tájékoztatja a beszéd tárgyáról. Egyébként retorikai követelmény is, hogy minden beszédnek, mint általában minden irodalmi műnek, legyen megfelelő címe.

A Péter Mihály kötete egészben véve tisztes irodalmi színvonalon áll. Ő nem eredeti, új ösvényeket taposó szónok. A régi nyomokon jár, akár szerkezetét,

KÉSZÍT:

minden a fényképeseti szakmába vágó művészi munkákat műtermen kívül is. ↔

Kozmann és Társa

fényképeseti, festészeti és fényképnagyítási műterme ↔ Debrecen, Piac-utca 44. szám. Ujfalussy-ház. ↔

FELVÉTELEK:

egész nap (vasár- és ünnepnapon is) minden időjárásban; művilágítás mellett este 7 óráig.

akár kidolgozását tekintjük beszédeinek. Azt sem lehet mondani, hogy valami széles körben mozogva s valami új gondolatokat és eszméket vetne fel. De hát ma, amikor sokan szakítanak a régi hagyományokkal és a templomi szószékbe nemcsak az utcai jel-zavakat és frázisokat, hanem még a nyugatosok hóhortos hangulatát is felviszik, a Péter Mihály-féle egyszerű, józan, mérsékelt, modestus prédikatori irány még elismerésre és dicséretreméltó. Mindenesetre érdemül tudjuk be a szerzőnek, hogy mesterkélt eszközökkel nem dolgozik. A megindításnak nem mestere, de nyomon járó, értelmes, okos előadásával meg tudja nyerni és győzni hallgatóit. Sokat nem beszél; prédikációi kurták, de elegdők ahhoz, hogy a tárgyat legfőbb vonásaiban feltüntessék és a népet egy pár szép vallásos igazság megvilágosításával tanítsák. A március tizenötödiki beszéde azonban szerettünk volna több lelkesedést, de főként több vallásos erőt és szellemet látni. Ez világi, politikai ízű beszéd.

A Péter Mihály stylusa tiszta, világos, szabatos stylus, de hangzatosnak és zengzetesnek nem mondható. Inkább az értelemhez, mint a szívhez szól. Közérthetőségre törekszik. Óvakodik minden homálytól, sallangos, süjtásos kifejezésekről. Kerüli a kaeskringós mondatokat, a páthosznak túlzott formáit. Egyszerűen, nyugodtan adja elő mondanivalóit. Ezért a természetességeért is dicséretet érdemel.

Halotti beszédeinek is az adja meg értékét, hogy nem akarja azokban az érzelmeket felkorbácsolni és a fájdalomban elalélt sziveket a kimerültség meggyötörni, sőt inkább beszédeinek józan, mérsékelt hangjával és tartalmával csillapítólag és megnyugtatólag hat a bánatba merült gyászoló felekre. Így még a halotti prédikációk is szívelhetőek, noha már idejüket múlták s lelkészeinknek alig van egy-egy fontosabb hivatásuk, mint a pompában és beszédben túltengő temetéseinket visszavinni a legegyszerűbb és a legrövidebb szertartási formára. Ezt kívánja a humanizmus, az intelligens ember művelt érzése és ízlése. Péter Mihály is közöl már a halotti

prédikációk mellett egy pár orációt is. Ez már megfelelőbb temetési mód.

A kötet külső kiállítása csinos. Nyomtatása tiszta, szép. Papírja jó. Tartós, izléses fekete vászonkötésbe van kötve. Ajánljuk olvasóink pártfogó figyelmébe.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

4261—1914. szám.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

Hivatkozással egyházkerületünk 270—1914. számú közgyűlési határozatára, van szerencsém alább közleni a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, e határozat értelmében intézett felterjesztésemre 81,780—1914. VI. c) számú intézvényében adott válaszát:

„Van szerencsém tisztelettel értesíteni Méltóságodat, hogy a községi és hitfelekezeti elemi népiskolai tanítói állások javára az 1908. évi XLVI. t.-c. alapján szabályszerűen már megállapított tandij-kárpótlást abban az esetben is esonkítatlanul, teljes összegében vagyok hajlandó tárcám terhére engedélyezni. ha az illető állásokon alkalmazott tanítóknak az iskolafentartó által biztosított javadalma a tandij-kárpótlás teljes összegének hozzáadásával felül is haladja az 1913. évi XVI. t.-c.-ben meghatározott mértéket. Ilyen esetben az egyöntetű eljárás kedvéért a tandij-kárpótlást a fennforgó eset szerint egészben, vagy részben az 1913. évi XV. t.-c. 16. §-ában foglaltakhoz képest személyi pótlék címen utalványozom. Amennyiben tehát előfordult, hogy tévedésből a már megállapított tandij-kárpótlásnak egy része azon a címen, hogy az illető tanító az 1913. évi XVI. t.-c. alapján kisebb összegű illetmény kiegészítést igényel, visszatartatott, tisztelettel felkérem Méltóságodat, méltóztassék az érdekelt iskolaszékeket utasítani, hogy helyesítés iránti kérelmüket az illetékes közigazgatási bizottság útján terjesszék elém“.

Felkérem Nagytiszteletűségedet, méltóztassék ezen örvendetes határozatot az iskolaszékkel közölni s felhívni őket, hogy ahol erre szükség van, a megfelelő lépést haladéktalanul tegyék meg.

Atyafiságos szeretettel vagyok:

Debreczen, 1914 július hó 6.

Kiss Ferenc,
püspök-helyettes.

Harmonium, Hegedűk, Tárogatók

és a többi hangszereket általánosan elismerve legjobban szállít

Magyarország legnagyobb hangszergyára, Stowasser J.

csász. és kir. udvari szállító, színházak, zeneakadémiák, iskolák és a hadseregszállítója, a RÁKÓCZITÁROGATÓ feltalálója,

BUDAPEST

II. LÁNCHID-UTCA 5. SZÁM.
GYÁR: ÖNTŐHÁZ-UTCA 3. SZ.

AAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAA

Régi hangszerek vétele és becserélése. oooo

ÁRJEGLYZÉK minden egyes hangszerről külön küldetik.

A tiszántúli-református egyházkerület püspökétől.

4079—1914. szám.

Nagytiszeletű Esperes Úr!

Folyó évi rendes lelkészképesítő vizsgálatok idejét a következőképen állapítottam meg:

1. Az első lelkészképesítő vizsgára az atyafiak f. évi szeptember hó 2-án szerdán délután 3 órakor jelentkeznek dr. Erdős József theol. dékán úrnál. Leckönyv és végbizonyítvány, az exmittáltaknál a szolgálati bizonyítványok itt átszolgáltatandók a 25 korona vizsgadíjjal együtt. Délután 5 órakor pedig a Püspök Úrnál tisztelegnek az atyafiak. Vizsgák kezdete 3-án 8 órakor.

2. A második lelkészképesítő vizsgára az atyafiak szeptember hó 14-én hétfőn délelőtt 8 órakor az egyházkerületi főjegyző úrnál (a ker. levéltári hivatalban) jelentkeznek. Beterjesztik I. lelkészkep. vizsgálati okmányukat és esperesileg megerősített szolg. bizonyítványaikat, melyekkel igazolják, hogy az I. vizsga letételétől számítva két esztendő tisztelegnek a külföldi egyetemeken volt atyafiak leckekönyvük tanúsága szerint két félévet szorgalommal tanultak. Itt fizetik le a 25 korona vizsgálati díjat is. Délelőtt 10 órakor pedig tisztelegnek Főtiszteletű Püspök Úrnál.

A vizsgálat kezdődik 14-én délután 2 órakor.

Felkérem Nagytiszeletűségedet, méltóztassék ezeket a tiszteletes atyafiak szíves tudomására adni.

Atyafiságos szeretettel vagyok:

Debreczen, 1914 július hó 3.

A püspök helyett:

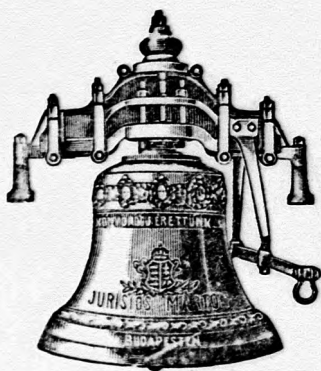
Kiss Ferenc,
egyházkerületi főjegyző.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A Bethesda.** Mikor a reformáció világhódító útjára elindult, az első keresztyénség csudái okozták a nagy megújodást. Nemcsak próféták támadtak akkor, nemcsak a Pál hitvitái és szónoklásai ismétlődtek, hanem a felebaráti szeretet, az összetartozandósági érzet jelenségei is láthatóvá váltak. Az újított vallás hívei összetartottak, erősen érezték a testvériséget szent gerje-

delmeit s a Megváltó nevét nemcsak szájukban hordozták, hanem annak parancsait cselekedték is. Ahol református gyülekezet alakult, ott eltűnt vagy gyengült az osztálykülönbség, a szegények ügye közügyggyé lett s a betegek részére közkórház állítottak. Midőn Debreczen reformárussá lett: akkor keletkezett az ispotály, amely eredetileg nem afféle civis papi tanteremnek indult, hanem valóságos kórház volt, melyben a szegények segítségével betegeket ápoltak. S addig míg ezt cselekedték, virágzó is volt az egyház és eleven a hit. Ezt az időt szeretnék ismét visszahívni, a reformáció nagy alkotásait, a kantoni evangéliomi keresztyénség szerveit működésbe hozni a tiszántúli egyházkerület vezetői. Erre a célra fog szolgálni a diakonissza-képző és diakonissza-otthon, melynek feladata a betegápolás és testvérszeretet, a gyakorlati keresztyénség munkáira kiképzés és egy családba gyűjteni azokat a mívelt, szerető szívű, egyházunkhoz s szent vallásunkhoz ragaszkodó leányokat és úrnőket, akik vagy a családon kívül kénytelenek kenyeret keresni, vagy a szülői otthon nélkülözve idegen tűzhelyeknél kénytelenek meghúzódni. Üdvös cél, szent cél. Ennek szolgálatában fog állani a debreceni diakonissza-otthon és ispotály, amelyből minél előbb szép szanatoriumot és kórházat kell átfőrnálni ott az új egyetem szomszédságában. Ezt a célt szolgálja Budapesten a Bethesda-kórház, melynek jelentése előttünk fekszik. 47,000 korona kiadással 48,000 korona bevétel mellett ez a kitűnően vezetett első rangú emberbaráti intézmény anyagilag is eredményes működést mutat. De mik e mellett a Bethesda egyéb áldásai? A baj, betegség, melyet orvosol (kitűnő orvosok állanak szolgálatában), a szenvedés, amit enyhít (felülmúlhatatlan a diakonissza ápolók biztatás, szeretetteljes, szakavatott gondozása), a szeretet, amit áraszt, a szellem, amelyet terjeszt s a hír, a dicsőség, amit nekünk szerez. Igazán itt az idő, hogy ez a bevált, Istennek tetsző intézmény ott Budapesten kibővítsék (szanatorium épüljön Budán nők részére s a régi maradjon a férfiaknak. A telek elején orvosok, kezelés részére megfelelő épület emeltessek) s fejlesztessek. És itt az idő, hogy ne csak Debreczenben, hanem másutt is, minden templom mellett s minden egyházunkban ilyen barátságos, jótékony intézmények keletkezzenek.

Halálozás. Mélyen szomorodott szívvel tudatjuk, felejthetetlen jó férjem, szerető édes apánk, apósom és jó rokonunk *Sáfar László* református igazgató tanító, munkás életének 59., boldog házasságának 30. évében

Elsőrendű haranggyár, szerel a kitűnő Pozdech-féle rendszer szerint, mely annak idején ő felsége a király által 2 aranykeresztellett kitüntetve

Mesekönnyű iridítás, nem rezegteti az állványt, még kevésbé a tornyot. Csupán előnye van, hátránya nincsen. — Mérsékelt árak, szolid és szép kiállítás. — Kedvező fizetési feltételek. Alapítva 1868-ban. Felülmul minden eddigi szerelést. Telefon 77—51.

Jurisics Márton harangöntő- és harangfelszerelő-gyár
Budapest, Rózsa-utca 51—53.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, u. m.: elsőrendű harangok szállítását, régi harangok átöntését, régi harangok átszerelését Pozdech-féle forgatható öntöttvas-koronára, esetleg forgatható kovásoltvas-koronára, kikopott csapok kieserését stb. Készít fekvő és álló harangvas-állványokat jutányos áron. Költségvetéssel szívesen szolgál. Jutányos árak, pontos és tisztességes kiszolgálás. +++ Kívánatra saját költségén utazik a helyszínére.

hosszas betegség után f. hó 6-án esteli $\frac{3}{4}$ 12 órakor történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részeit f. július hó 9-én csütörtökön délután 5 órakor fogjuk az Egyház-tér 7. számú háztól a református egyház szer-tartása szerint tartandó ima után a Hatvan-utcai teme-tőben örök nyugalomra helyezni. Debrecen, 1914 július hó 7-én. *Áldás és béke poraira!* Bánatos özvegye: özv. Sáfár Lászlóné Kálmán Ilona. Gyermekai: László nejével Kovách Olgával, Ilona, Sándor, Endre, István, Ferenc, és Erzsike. Nagynénje: özv. Fodor Sándorné Gyulai Zsuzsánna. Számos közeli és távoli rokon nevében is.

— **Kongrua és korpótlék.** A lelkészi fizetés-ki-gészítésekről szóló hirdetést lapunk mai száma közli. A nyugtalapokat az egyházkerületi pénztári hivatal egy-idejűleg szétküldte. A lelkészi korpótlék ügye még nincs teljesen rendben. A pénztári hivatal ennek az ellátása körül azt az eljárást követi, hogy a nyugtalapokat egy-házanként szétküldi és közvetlenül kéri azoknak bekül-dését a pénztárhoz. A nyugták értékét az egyházmegyei pénztárnok urak közvetítésével fogják a nt. lelkész urak kézhez venni. Az új hét folyamán szét lesznek küldve a korpótlékok nyugtalapjai is.

— **Meghívó.** A „Magyar Protestáns Irodalmi Társaság” és „Országos Református Lelkész-Egyesület” tagjait van szerencsénk közgyűlésre az alábbi program szerint meghívni. A gyűlés ideje 1914 szeptember 29. és 30., október hó 1. és 2. Helye: Debrecen. *Szeptem-ber 29-én* délután 3-tól 5 óráig O. R. L. E. választmányi gyűlés; 5—7 óráig M. P. I. T. választmányi gyűlés. *Szeptember 30-án* délelőtt 8 órakor a M.P.I.T. és O.R.L.E. közös istentisztelete a Nagytemplomban; délelőtt 9 órától a M. P. I. T. közgyűlése; d. u. 4 órakor Hajduböször-ményben a Kálvineum-épület felszentelése. *Október 1-én* d. é. 9 órától az O. R. L. E. közgyűlése; délután 3 órakor, *október 2-án* délelőtt 9 órakor és délután 3 órakor belmissziói kurzus. — Részletes programmal később szolgálunk. Kedvezményes jegyekért és elszállá-solásért augusztus hó 20-ig méltóztassanak a tiszántúli ref. egyházkerület püspöki hivatalához fordulni úgy a M. P. I. T., mint az O. R. L. E. tagjai. A jelentkezőket kérjük, hogy foglalkozásukat, lakóhelyüket az utolsó postával és vármegyével együtt sziveskedjenek meg-jelölni. — *Dr. Baltazár Dezső*, az O. R. L. E. elnöke. *Dr. Zsilinszky Mihály*, a M. P. I. T. elnöke.

— **A lelkész, mint gazdasági tudósító.** (Levél.) „Geduly Henrik, a tiszai egyházkerület püspöke a fő-esperesekhez címzett főpásztori levelében a folyton súlyosbodó közterhek és a válságos közgazdasági viszonyok nyomasztó hatása folytán azt az óhajtását fejezi ki a lelkésznek papsággal szemben, hogy a híveknek gazdasági téren is jó tanácsot és támogatást nyújtsanak. Figyelembe ajánlja a Gazdák Biztosító Szövetkezetét, mely 15—20%-al olcsóbban biztosít, mint a kartellben levő biztosító intézetek. Levelének az a mondata a leg-nagyobb jelentőségű, melyben ezt mondja: a lelkész gazdasági téren is első és legmegbízhatóbb tanácsadója legyen gyülekezete népének. Elöttem áll Macleod Norman glasgowi lelkész. (Ein socialer Pfarrer. Stuttgart, 1902. Verlag von D. Gundert.) Elöttem Vértesi magyarbolyi lelkész, aki a múlt ősszel híveinek gazdasági felolvasá-sokat tartott vetített képekkel. Nem akarok hátra ma-radni. Elhatároztam, hogy levélben hozzámforduló lelké-szeknek, tanítóknak díjmentesen küldöm a műtrágyák ismertetését és használatát tartalmazó könyveket, gaz-

dasági felolvasásoknak vetített képekkel való tarthatását megkönnyíteni igyekezem. Ugyancsak már most felhívom az érdeklődők figyelmét a földmivélsügyi miniszterium kiadványaira, melyeket levelezőlapon kifejezett kérésre díjmentesen kaphatnak meg. A haladó kor megkívánja, hogy haladjunk, hogy híveinknek anyagi gondjaival is törődjünk. Figyelembe ajánlom a „Magyar Földműves” című lapot, melyet a kiadóhivatal lelkészeknek és taní-tóknak mérsékelt áron, évi 4 koronájával bocsát ren-delkezésre. Továbbá beszerző és értékesítő szövetkezetek alakítását, melyek a kisemberek gazdasági életében nagy jelentőségűek”. Budapest, I. Ménesi-út 66. *Sass Béla*.

— **Előfizetési felhívás.** Mikah, Cefanjah és Náhüm próféták könyveihez irt kommentáromra, mely terjede-lemre nézve akkora forma lesz, mint az eddigiek, ezennel előfizetést hirdetek. E három próféta Izrael vallásának egyik legmozgalmasabb korában, a deuteronomiumi re-formot megelőző és követő időkben működött. Mikah könyvében három, különböző korban és különböző kéztől kelt könyvet fedeztem fel. Cefanjah, a királyi hercegből lett próféta, a megszólamlásig híven állítja elénk a skythák dülása idején élt zsidó társadalmat. Náhüm azokba az érzelmekbe enged bepillantást, amelyek a zsidó lelkeket eltöltötték a deuteronomiumi reform után, Ninive utolsó vonaglásának idején. — *Előfizetési áruk 5 korona, melyet alulírt szerzőhöz kell küldeni* posta-utalványon 1914 szeptember 1-ig. A mű szeptember elején meg fog jelenni. Ha esetleg lesznek belőle fen-maradó példányok, azoknak ára 6 korona lesz. Az előfizetők keresztkötés alatt, bérmentes postai küldéssel fogják megkapni. — Kolozsvár, 1914 július hava. — *Dr. Keckseméthy István*, kolozsvári ref. theol. igazgató.

— **Az 1914. évben a debreceni Kövesdy-pályá-zatra** a következő jellegével ellátott művek érkeztek be: 1. 1914. — 2. Végrendelet. — 3. Az élet csak hang-lat. — 4. Sirva vígad a magyar. — 5. Az daloljon, ki hazát szeret. — 6. Nyugosznak ők, a hős fiak. — 7. Zsoltár. — 8. A tiltott fán tiltott alma, egy szép asszony leszakajtja. — 9. Debreceni nagyerdő. — 10. Hazafiság. 11. Szeretet. — 12. Régi bú. — 13. Szövétnék. — 14. Apolló. — 15. Őszi harmat után. — 16. Petőfi vers. A bíráló bizottság, melynek tagjai voltak Mácsai Sándor elnöklete alatt P. Nagy Zoltán, a főiskolai gazdasági tanács és Brück Gyula a városi zenede részéről, — a f. év június 18-án tartott gyűlésében az első díjat az „Őszi harmat után” jellegű műnek, a második díjat a „Szeretet” jellegű műnek, a harmadikat „Debreceni nagyerdő” jellegű műnek ítélte oda. Az első és harma-dik mű szerzője Lányi Ernő, a másodiké Saja Antal kolozsvári ref. főiskolai zenetanár. Dícsérettel tüntette ki: 1. Végrendelet. 2. Az daloljon, ki hazát szeret. 3. Apolló. 4. Nyugosznak ők a hős fiak jellegű pályamü-veket. A díjat nem nyert pályaműveket Mácsai Sándor a feladó vevény beküldése után visszaszolgáltatta.

— **A nagyváradi református tanítónőképző intézet** képesítő vizsgálatán mind a 24 tanítónőjelölt ok-levelet nyert, kik közül 8 kitűnő, 4 jeles, 9 jó és 3 elég-séges általános osztályzatú oklevéllel képesítettetett.

— **Eleonora Duse pályatársaiért.** A hirneves olasz tragika Róma egyik villanegyedében most rendezi be a „szinésznök könyvtárát”, melyet fiatal és kezdő pályatársai számára alapított. Ebben a könyvtárban Duse meghívására tett látogatásáról számol be „A Nő” című feminista folyóiratban Glücklich Vilma egy rendkívül

érdekes cikk keretében. Ugyancsak ezen számban jelent meg Fónagy Bélának, a Társadalmi Múzeum könyvtárosának cikke „A Nő házaról” a lipesei könyvkiállításon. Szikra; A házasság és az „eugén” mozgalomról írt. Antal Margit pedig azokról a visszaélésekről, melyeket az óraadó tanítónőkkel szemben elkövetnek a szülők és amelyek az iskolaév végén a legszembeötlőbbek: amikor 2—3 hónapon át jövedelmüktől megfosztva kell a tanítónőknek a pihenésre szánt időt végigtengődniük. Nagy érdeklődésre számíthat Gergely Jankának, a Nőtisztviselők országos egyesülete elnökének „Mi hasznom van belőle?” című szellemes cikke is. „A Nő” vezércikkében a leányok elől elzárt, a leányokat nélkülöző és végül a férfitársadalom által a leányoknak szánt iskolákkal foglalkozik. A bel- és külföldi szemleanyagon kívül ismerteti még a lap a coloradoi választójoggal bíró asszonyoknak sikeres akcióját, amelyet erélyes közbelépésükkel a sztrájkoló bányászok érdekében kifejtettek. A Bedy-Schwimmer Rózsa, gróf Teleki Sándorné (Szikra) és Pogány Paula szerkesztésében kéthetenként megjelenő egyetlen magyar feminista lapnak előfizetési ára egész évre 5— korona, félévre 2.50 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, V., Mária Valéria utca 12. szám alatt van.

— A „Vasárnapi Ujság” legújabb, július 5-iki száma a szerajevói merénylettel foglalkozik illusztrációi nagy részében, közölve a gyászos véget ért trónörökös-pár arcképét, rájuk vonatkozó sok képet s ami páratlanná és igazán szenzációssá teszi e számot: felvételeket a helyszínről, a trónörökös-pár városi látogatásáról, tehát olyan képeket, melyek a merénylet előtt pár perccel készültek, továbbá fényképfelvételeket a merénylők elfogatásáról stb. Szövegtartalmában regényközleményeinek folytatását adja e szám, továbbá Kassák Lajostól novellát, Tóth Árpádtól verset s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 5 korona, a „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

— **Pótfölvétel a nagyváradi református tanítónőképző-intézet I. osztályába.** Akik a nagyváradi református tanítónőképző-intézet I. osztályába az 1914—15-ik iskolai évre felvételt óhajtanak, küldjék okmányukkal fölszerelt kérvényüket legkésőbb 1914 aug. 22-ig az igazgatótanács címére. *Az igazgatóság.*

A losonci diákgyűlés. Június 28. júl. 5-ig volt a Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetség nyári gyűlése Losoncon körülbelül 200 diák résztevővel. Jelen volt s előadásaival is részt vet számos theologiai tanár és lelkész. Külföldről König Rose Vilmos, Erickson urak voltak, kik igen értékes előadásokkal gazdagították programunkat. — Júl. 1—5-ig szintén Losoncon gyűlésező Leány-diákszövetség tagjai (40—50) is számos előadásunkon résztvettek. A program főbb pontjai voltak: Isten akarata egy nemzet számára. — A proféták harcai. — A világ világossága. — Az apostoli tapasztalat világa. — Az öskeresztyénség hódító hadjárata. — Szolgálat a diákevekben. — Szolgálat a különböző életpályákon. — A szolgálat erőforrásai. — A keresztyénség és civilizációnk. — Csodák problémája. — A legkeményebb küzdelem a diák életében. — A biblia a kritika

tüzeben. — Mozgalmunk és egyházaink. — A modern élet tendenciái. — Khina az ébredő óriás. — Albániai misszió. — A keresztyén misszió eredményei Sumatra szigetén. — Az Izlám a jelenkor legégetőbb missziói problémája. — Közkívánatra Torró Miklós pókafalvi ref. lelkész tartott még előadást az Erdélyben folyó oláh misszióról igen nagy érdeklődés mellett. Ezenkívül igen sok kisebb-nagyobb és alkalmi előadás hangzott el. Mindennap bibliatanulmányozó körök tartattak. — A szabadban való táborozás érdekességei, játékok, sport, fürdés, zene, kirándulások a közeli gyárakba és vidékre, szintén hozzájárultak a gyűlés sikeréhez. Egyik délután mindnyájunkat vendégül fogadott gróf Wenckhein Ferenc öméltósága s másnap családjával együtt vissza is adta a látogatást. — Immár elmúltak a szép napok, kedves órák, de halásuk értékük megmarad a lelkekben gyümölcsözésre. — „Munkára fel, ki nézné tétlenül az aratást!” — Dicsőség az elhívó Istennek! *D. S.*

Jegyzőkönyvi kivonat a lugosi ág. hitv. evang. egyházköztség egyházi tanácsának 1914. évi június 7-én tartott egyháztanács üléséből. Tisztelendő úr előterjesztése folytán az egyháztanács jegyzőkönyvi elismerését fejezi ki Országh Sándor és Fia orgonagyáros cégnek azon önzetlen eljárásáért, mely szerint az egyház orgonáján szükségessé vált helyreállítási munkálatok eszközéséért a maga részéről semmiféle költséget nem számított fel, másrészt pedig ezen szakavatott munkálatok megejtése által orgonánkat ismét a legkifogástalanabb állapotba helyezte.

Lugos, 1914 június hó 7-én.

Schreiner Dániel s. k.
ev. tanító,
mint egyházi jegyző.

Chován Zsigmond s. k.
ev. lelkész-dékán.

Patyánszky Elek s. k.
egyh. felügy., nyug. főispán.

Alulírott esperességi dékán, a folyó hó 17-én Pancsován tartott egyházmegyei közgyűlés színe előtt a fenttiszelt esz. és kir. udvari orgonagyár feltétlenül megbízható szolidaritását és jelességét esetelve, azt a legmelegebben ajánlotta az egyházak s Lelkész urak figyelmébe.

Chován Zsigmond s. k.
lelkész-dékán.

Kongruahirdetés.

Az 1914. évi II-ik időszak kongruát az alábbi összegekben utalványozta a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszterium. Az egyházkerületi pénztári hivatal a nyugtálapokat egyidejűleg postára adta. Tisztelettel kérem a nt. lelkész urakat, hogy a nyugtákat szabályszerűen kiállítva méltóztassanak beküldeni. Az utalványozott tételek a következők:

Abádszalók 240 K 34 f., Adorján 481 K 44 f., Ajak 613 K 35 f., Albis 266 K 91 f., Amac 387 K 82 f., Anacs 420 K 73 f., Ant 153 K 39 f., Apa 279 K 44 f., Apagy 407 K 33 f., Apátkeresztúr 608 K 42 f., Aranyosmedgyes 208 K 51 f., Asztély 307 K 18 f., Atya 340 K 43 f., Árpád (Bihar m.) 134 K 32 f., Ártánd 44 K 01 f., Badaló 140 K 90 f., Balázsér

543 K 90 f., Balsa 117 K 94 f., Barabás 54 K 53 f., Barkaszó 180 K 30 f., Batiz 451 K 26 f., Bályok 224 K 57 f., Bátor 168 K 24 f., Belényes 224 K 76 f., Belényesújlak 309 K 05 f., Bene (Bereg m.) 437 K 46 f., Benk 461 K 17 f., Bere 457 K 53 f., Beregardó 415 K 64 f., Beregdaróc 179 K 17 f., Beregdéda 390 K 39 f., Beregsom 158 K 83 f., Beregújfalva 152 K 70 f., Berettyószentmárton 404 K 81 f., Berettyószéplak (Bihar m.) 428 K 27 f., Berkesz 314 K 75 f., Besenyőd 446 K 61 f., Beszterec 536 K 63 f., Békéscsaba 462 K 44 f., Békéssámson 507 K 06 f., Bélzerind 402 K 93 f., Biharfélegyháza 263 K 71 f., Biharszentjános 165 K 58 f., Biharvajda 175 K 10 f., Bilke 607 K 86 f., Borossebes 342 K 18 f., Bótrágy 57 K 64 f., Búlcú 413 K 87 f., Bunyaszegzárd 438 K 46 f., Csaholec 56 K 66 f., Csaroda 147 K 64 f., Császló 483 K 68 f., Csenger 216 K 27 f., Csengerbagos 338 K 92 f., Csengersima 437 K 08 f., Csepe 214 K 67 f. + 489 K 88 f., Csermő 417 K 07 f., Csetfalva 396 K 33 f., Csomaköz 232 K 23 f., Csonkapapi 198 K 52 f., Csorvás 329 K 36 f., Cégénydányád 478 K 77 f., Dabolc 382 K 63 f., Dancsháza 232 K 79 f., Darnó 490 K 55 f., Darvas (Bihar m.) 273 K 64 f., Demecser 353 K 68 f., Dobra 164 K 70 f., Dolha 441 K 27 f., Domahida 502 K 50 f., Dunaszentilona 512 K 62 f., Egri 413 K 93 f., Encsencs 258 K 49 f., Eperjeske 414 K 72 f., Erdőgyarak 130 K 37 f., Élesd 201 K 49 f., Éradony 358 K 72 f., Érábrány 392 K 08 f. + 476 K 99 f., Érbogyoszló 173 K 64 f., Érdengeleg 469 K 87 f., Érendréd 186 K 36 f., Érköbölkut 353 K 38 f., Érkörtvélyes 332 K 69 f., Érolaszi 441 K 14 f., Értarcsa 443 K 49 f., Fancsika (Ugocsa m.) 456 K 64 f., Fábriánháza 233 K 24 f., Feketeardó 364 K 07 f., Feketepatak (Ugocsa m.) 297 K 62 f., Feketetót 371 K 40 f., Felsőjózsa 126 K 15 f., Fertősalmás 262 K 66 f., Fényeslitke 167 K 51 f., Forgolány 468 K 23 f., Fornos 333 K 62 f., Fugyi 371 K 92 f., Fugyivásárhely 331 K 63 f., Fülesd 223 K 54 f. + 268 K 68 f., Fülöpös 364 K 42 f., Fülöpösdaróc 470 K 63 f., Gáborján 205 K 31 f., Gacsály 268 K 84 f., Garbolc 547 K 60 f., Gádoros 407 K 15 f., Gálospetri 380 K 62 f., Gebe 403 K 24 f., Gecse (Bereg m.) 572 K 42 f., Gelénes 211 K 18 f., Gemzse 433 K 64 f., Gencs (Szatmár m.) 385 K 94 f., Geszteréd 384 K 57 f., Géberjén 468 K 70 f., Géres 277 K 32 f., Gődényháza 484 K 26 f., Gulács 141 K 43 f., Gyorok 272 K 93 f., Győrtelek 283 K 24 f., Gyulaháza 159 K 46 f., Gyulaj 272 K 82 f., Gyulavári 136 K 29 f., Gyügye 439 K 06 f., Gyüre 434 K 96 f., Hajdudorog 393 K 72 f., Halábor 486 K 97 f., Halmi 340 K 10 f., Hegyközesatár 214 K 39 f., Hegyközkovácsi 358 K 34 f., Hegyközpályi 284 K 59 f., Hegyközszáldobágy 356 K 59 f., Hegyközszentimre 121 K 80 f., Hegyközszentmiklós 154 K 56 f., Hegyközújlak 141 K 71 f. + 297 K 73 f., Her-

mánszeg 348 K 92 f., Hertelendyfalva 359 K 06 f., Hete 207 K 08 f., Hetyen 194 K 80 f., Hirip 265 K 10 f., Hodász 419 K 76 f., Ibrony 350 K 82 f., Ilk 436 K 44 f., Iriny 502 K 01 f., Turistvándi 341 K 28 f., Izsnyéte 140 K 26 f., Jákóhódos 108 K 70 f., Jánd 206 K 31 f., Jármi 417 K 79 f., Józsefháza 341 K 89 f., Kajdanó 537 K 63 f., Kakszentmárton 354 K 65 f., Kaplony 468 K 03 f., Karász 329 K 56 f., Kállósemjén 470 K 91 f., Kántorjánosi 161 K 11 f., Kevevára 466 K 28 f., Kék 367 K 45 f., Kékcse 346 K 32 f., Kércs 501 K 73 f., Kérsemjén 433 K 20 f., Kigyós 175 K — f., Királydaróc 446 K 10 f., Kisbábony 286 K 04 f., Kisbégány 291 K 82 f., Kisharangláb 373 K 36 f., Kishódos 436 K 60 f., Kisjenő (Bihar m.) 376 K 16 f., Kiskereki 152 K 94 f., Kiskolcs 236 K 32 f., Kisléta 370 K 70 f., Kismajtény 260 K 83 f., Kismarja 219 K 57 f., Kisnamény 336 K 57 f., Kispeske 528 K 44 f., Kisszántó 387 K 54 f., Kisszekeres 400 K 87 f., Kisvarsány 301 K 47 f., Klopódia 269 K 99 f. + 269 K 99 f., Kóly 237 K 43 f., Komlódtótfalu 418 K 87 f., Komoró 472 K 87 f., Kopócsapáti 548 K 38 f., Kótaly 323 K 34 f., Kölcse 389 K 42 f., Kömörő 357 K 06 f., Kőrösszakál 403 K 80 f., Kőrösszegapáti 302 K 86 f., Kőszegremete 273 K 02 f., Krasznaszentmiklós 518 K 55 f., Kunágota 122 korona 07 fillér, Kuncsorba 500 korona 03 fillér, Lázári 340 korona 67 fillér, Lórántháza 319 K 28 f., Lövépetri 447 K 40 f., Lugos 499 K 25 f., Macsola 491 K 93 f., Magosliget 476 K 79 f., Magyarhomorog 63 K 17 f., Magyarkétz 461 K 83 f., Magyarremete 426 K 09 f., Majtis 421 K 33 f., Makkosjánosi 403 K 53 f., Matolcs 379 K 39 f., Mánd 524 K 21 f., Mándok 350 K 43 f., Márokpapi 414 K 18 f., Mátyus 516 K 24 f., Mezőbajj 191 K 58 f., Mezőladány 477 K 25 f., Mezőtelegd 354 K 48 f., Mezőtelki 321 K 56 f., Méhtelek 436 K 80 f., Mérk 342 K 60 f., Micske 375 K 81 f., Mikola 166 K 96 f., Milota 323 K 97 f., Misztótfalu 396 K 15 f., Nagyar 310 K 38 f., Nagybescserek 67 K 80 f., Nagybégány 452 K 04 f., Nagybocskó 789 K 80 f., Nagyborzsova 471 K — f., Nagydobos 291 K 61 f., Nagygéc (Szatmár m.) 428 K 65 f., Nagygút 257 K 89 f., Nagyhodos 494 K 08 f., Nagykakucs 425 K 82 f., Nagykolcs 341 K 17 f., Nagymajlát 347 K 33 f., Nagymuzsaly 291 K 82 f., Nagyszántó 210 K 90 f. + 334 K 77 f., Nagyszekeres 415 K 71 f., Nagytarna 480 K 02 f., Nagyvarsány 373 K — f., Nábrád 316 K 33 f., Nevetlenfalva 375 K 16 f., Nyiracsád 528 K 62 f., Nyirbogát 303 K 86 f., Nyirbogdány 416 K 91 f., Nyirgelse 539 K 41 f., Nyirjákó 496 K 87 f., Nyirlövő 512 K 33 f., Nyirmada 274 K 79 f., Nyirmártonfalva 520 K 25 f., Nyirmegyes 111 K 06 f., Nyirmihálydi 500 K 22 f., Nyirparasznya 555 K 67 f., Nyirtass 415 K 03 f., Nyirtét 346 K 03 f., Nyirtura 238 K 64 f., Nyüved 298 K 72 f., Ófehértó 369 K

75 f., Ombod 214 K 02 f., Ópályi 450 K 19 f., Oros 445 K 16 f., Ottomány 174 K 02 f., Óvári 155 K 22 f., Ór 359 K 44 f., Örvénd 276 K 87 f., Pankota 272 K 02 f., Panyola 109 K 79 f., Pap 422 K 01 f., Papos 556 korona 86 fillér, Patóháza 435 korona 39 fillér, Pelbárthida 402 karkna 40 f., Penyige 443 korona 50 f., Petneháza 580 K 48 f., Pettyén 387 K 47 f., Piricse 429 K 69 f., Piskolt 299 K 34 f., Pocsaj 23 K 27 f., Poklostelek 296 K 80 f., Pósalaka 428 K 80 f., Pusztadaróc 56 K 66 f. + 483 K 21 f., Pusztatold 302 K 24 f., Pusztajlak 443 K 86 f., Radnalippa 386 K 08 f., Rafajnaújfalu 179 K 35 f., Ramocsaháza 461 K 46 f., Rákóczifalva 522 K 55 f., Rápol't 496 K 28 f., Resicabánya 574 K 69 f., Rétközberencs 124 K 02 fillér, Révaranyos 462 K 45 f. + 462 K 45 f., Rohod 324 K 29 f., Rozsály 539 K 76 f., Salánk 122 K 05 f., Sarkadkeresztúr 299 K 15 f., Sándorhomok 527 K 21 f., Sáp 92 K 92 f., Sáránd 236 K 89 f., Sárköz 454 K 92 f., Sárközújlak 564 K 07 f., Sárosoroszi 397 K 95 f., Sényő 463 K 37 f., Siter 105 K 64 f., Sonkád 133 K 71 f., Sonkolyos 473 K 42 f., Surány 485 K 46 f., Szabolcs 375 K 92 f., Szabolcsbáka 441 K 66 f., Szakoly 472 K 07 f., Szamosangyalos 147 K 24 f. + 340 K 85 f., Szamosbecs 350 K 67 f., Szamosdara 319 K 86 f., Szamosdob 292 K 03 f., Szamoskér 282 K 35 f., Szamoskóród 515 K 21 f., Szamosújlak 427 K 48 f., Szaniszló 416 K 91 f., Szatmárudivari 408 K 21 f., Szárazberek 345 K 33 f., Szemlak 253 K 66 f., Szentjébb 396 K 62 f., Szentleányfalva 333 K 66 f., Szentpéterszeg 143 K 87 f., Szerep 147 K 34 f., Székely 404 K 64 f., Szigetfalu 428 K 41 f., Szőlősgyula 250 K 91 f., Tamáshida 322 K 47 f., Tamásváralja 386 K 54 f., Tatárfalva 885 K 41 f. + 447 K 18 f., Tákos 344 K 02 f., Tekeháza 440 K 22 f., Tiszaadony 212 K 36 f., Tiszabecs 105 K 89 f., Tiszahezdéd 372 K 21 f., Tiszabökény 509 K 94 f., Tiszaescéce 512 K 37 f., Tiszaeszlár 177 K 16 f., Tiszakanyár 182 K 84 f., Tiszakeresztúr 513 K 78 f., Tizakóród 312 K 70 f., Tizakürt 75 K 81 f., Tiszalök 212 K 51 f., Tizsamogyorós 415 K 64 f., Tizsanagyfalu 68 K 24 f., Tizsapéterfalva 505 K 21 f., Tizzapolgár 255 K 22 f., Tizarád 479 K 54 f., Tizszalka 211 K 57 f., Tizsaszentmárton 375 K 06 f., Tizsaug 238 K 16 f., Tizsajhely 562 K 50 f., Tizsajlak 393 K 84 f., Tizsavid 248 K 97 f., Tizstaberek 463 K 54 f., Tivadar 491 K 89 f., Tivadarfalva 478 K 68 f., Tornyospálca 294 K 95 f., Tóti 434 K 17 f., Tunyog 279 K 97 f., Túrricse 439 K 69 f., Túrterebes 393 K 02 f., Tuzsér 381 K 43 f., Újfehértó 173 K 80 f., Újkenéz 485 K 37 f., Újléta 350 K 60 f., Uszka 430 K 33 f., Vaja 277 K 64 f., Vasmegyer 368 K 80 f., Vámfalu 308 K 24 f., Vámosatya 188 K 19 f., Vámosoroszi 344 K 73 f., Váncsod 238 K 03 f., Váradless 553 K 49 f., Vári 226 K 98 f., Várasfenes 193 K 49 f., Vedres-

ábrány 594 K 66 f., Vencsellő 227 K 20 f., Verbőc 415 K 28 f., Vetés 245 K 53 f., Vértés 293 K 55 f., Vitka 227 K — f., Zápszony 156 K 70 f., Zsadány 164 K 88 f., Zsarolyán 600 K 27 f., Zsáka 78 K 26 f.
Debrecen, 1914 július 11-én.

Rózsa Sándor,
egyházker. pénztárnok.

Pályázat.

A miskolci református főgimnáziumnál az 1914/15-iki iskolai évre betöltendő három helyettes tanári állásra pályázat hirdettetik. Pályázhatnak oly tanárok és tanárjelöltek, kiknek szakcsoportjában a magyar nyelv, mennyiségtan és földrajz valamelyike bennfoglaltatik. Továbbá pályázat hirdettetik egy latin-görög tanszakú helyettes tanári állásra. Mindegyik állásnál a fizetés évi 1600 K és a lakáspénz 400 K.

A kellően felszerelt kérvények 1914 augusztus 10-ikeig a miskolci református egyház Tanácsához címezve, a főgimnáziumi igazgatóságához küldendők.

A megválasztott tanárok állásukat 1914 szeptember 1-én tartoznak elfoglalni.

Miskolc, 1914 július 6.

Dr. Tüdös István,
egyh. tan. elnök.

Csorba György,
igazgató.

Pályázat.

A matolesi református egyház újonnan szervezett harmadik tanítói állására pályázatot hirdet.

Javadalom: tisztességes új lakás kerttel. Készpénz az egyház pénztárából 100 kor., azaz Egerszáz korona évnegyedes előleges részletekben, törvényes kiegészítés az állampénztárból.

Kötelesség: az egyháztanács által reá bízandó (az 1914—15. isk. évben a 2-ik és 3-ik vegyes) osztályok tanterv szerinti tanítása. Kanonikus órákon s lelkész akadályoztatása esetén katedrai szolgálat, kántortanító akadályoztatása esetén annak helyettesítése.

Pályázati határidő július 19. Választás ugyanazon nap délután. Állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Személyes megjelenés előnyt nyújt, de az egyház útiköltséget nem térít meg.

Kellőleg felszerelt kérvények a lelkészi hivatalhoz küldendők.

Matoles (u. p. Tunyog) Szatmármegye, 1914 június 30.

Kerekes Gyula,
ref. lelkész. isk.-széki elnök.

Pályázat.

A berettyóújfalvai református egyház lemondás folytán megüresedett lelkészi állomására pályázat hirdettetik.

Évi javadalom: 1. Kézpénz 109 K 20 f; 2. őrlésért 16 K 80 f; 3. 42 köb. gabona 12 koronájával megváltva; 4. 42 köböl árpa 10 koronájával megváltva; 5. 21 hold föld 1600 □-ölével három egyenlő fordulóban; 6. Ezen földek munkáltatására s termés behordására fizet az egyház évenként 140 koronát; 7. 16 hold föld 1100 □-ölével, melynek megmunkáltatására fizet az egyház évenként 112 koronát; 8. 14 kataszt. hold és 815 □-öl kenderes kerti föld; 9. 4-öl tűzifa készen, behordva, vagy ehelyett 200 korona; 10. stóla prédikációs halottól templomban 4, háznál 8 kor., imádságért halott felett templomban 2, háznál 4 kor., esketésért minden pártól 4 korona, háznál 8 kor., keresztelésért 1 korona. *Becslés szerint 3263 K 20 fillér.*

Pályázati határidő: 1914 aug. 3. A pályázati hirdetés megjelenése után kelt, esperesileg megerősített szolgálati bizonyítvánnyal s 2-ik lelkész-képesítő bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvény *az esperesi hivatalhoz Kaba* (postahely) küldendő.

A megválasztandó lelkész házi kerti *beruházás* címén elődjének 50, azaz ötven koronát fizet.

Az állás a választás jogerőre emelkedésével azonnal elfoglalandó.

Debrecen, 1914 július hó 8.

Kiss Ferenc,
püspökhelyettes.

Pályázat.

A nádudvari református egyház egy férfitanítói állásra pályázatot hirdet.

A tanító fizetése: 1. Kézpénz az egyház pénztárából évnegyedenként előre fizetve 1000, azaz Egezer korona. 2. Lakásdíj és kertválság 250 korona. 3. Az 1913. évi XVI-ik t.-cikkben megállapított fizetésemelkedés államsegélyből.

Kötelessége: 1. A presbyterium által kijelölt osztály, vagy osztályoknak egyházkerületi tanterv szerint való tanítása. 2. A kántor indokolt akadályoztatása, vagy betegsége esetén, lelkész intézkedése szerint, a kántori teendők végzése. 3. Ezenkívül presbyterium kötelességévé teheti az ezen álláson levő tanítónak az állami iskolai vallásoktatást is, miért az állam által kiutalt tiszteletdíjat kapja.

Orgonázásban való jártasság előnyt nyújt. 1914. évi július hó 31-ig református vallású, okleveles férfitanítók pályázhatnak. Az állás 1914. évi szeptember hó 1-én foglalandó el.

Nádudvar (Hajdu m.), 1914 június hó 26.

Veres Géza,
lelkész.

Pályázat

a nagybányai református segédlelkészi állásra.

Kötelesség: Lelkészi teendőkben segédkezés. Állami gimnázium I—VIII. osztályában (45—50 növendék) vallásitanítás heti 8 órán. Konfirmációi oktatás húsvétől aldozocsütörtökig. Egyházi jegyzői teendők.

Fizetés: Bútorozott szoba a parókhialis épületben, fűtéssel. Egyháztól 1200 K, havi előleges, államtól 400 K, félévi utólagos részletekben; mintegy 100 K stóla.

Az állás 1914 aug. 1-én efoglalandó. Fölmondási idő kölcsönösen egy hónap.

Pályázat az egyház presbyteriumához címezve alulírotthoz küldendő júl. 15-ig. Első vizsgát szeptemberben tevő lelkészjelöltek is pályázhatnak.

Nagybánya, 1914 június 30.

Soltész Elemér,
lelkész.

Pályázat.

A szeghalmi ref. egyház pályázatot hirdet a halálozás folytán megüresedett VIII-ik tanítói állásra. Javadalom: 1. Szabad lakás, melynek külső takarítását az egyház végzi; belső takarítá-ára és festésére ad az egyház évenként 40 koronát; házi kerttel. 2. Kézpénz az alapítványi pénztártól évnegyedenként előre fizetve 1100 azaz ezerszáz korona, amely az állami törvények által biztosított összegig államsegéllyel kiegészítetik. Köteles az úrvacsoraosztas alkalmával bort töltögetni és bibliát olvasni és azt az osztályt tanítani, amelyet a presbyterium kijelöl, de lakásában háboríttatni nem fog. Az állás 1914 szeptember 1-én foglalandó el. A kellően felszerelt pályázati kérvények 1914 július 15-ig adandók be alulírott iskolaszéki elnökhöz.

Szeghalom, 1914 június 30.

Csánki Benjámín,
ref. isk.-széki elnök, lelkész.

Pályázati hirdetés.

A debreceni református egyház pályázatot hirdet egy lemondás folytán megüresedett férfitanítói állomásra.

Fizetés: 1. Törzsfizetés az egyház pénztárából 1200 korona.

2. Fizetéskiegészítés, államsegélyből, az 1913. XVI. (tizenhatodik) törvénycikk szerint.

3. Újabb intézkedésig pótlék az egyház pénztárából, az 184,981/1913. sz. vall. és közokt. miniszteri rendelet által meghatározott mennyiségben és szolgálati években.

4. Újabb intézkedésig lakbér, az 1913. XV. (tizenötödik) törvénycikk 5. §. III. sz. rovata szerint, azon fizetési osztálynak megfelelőleg, amelybe a megválasztandó tanító az 1913. XVI. (tizenhatodik) törvénycikk alapján tartozik.

Kötelesség: Egy vagy két osztály, rendkívüli esetekben több osztály tanítása, a tiszántúli református egyházkerület által megállapított tanterv szerint. (Leányok tanítója csak nő ember lehet, vagy ha nőtlen, egy év leforgása alatt tartozik megnősülni.) E. VI. t.-c. 23. §. (Bármely osztályban a női kézimunka taníttatására is költetik.)

A kérvényhez csatolandók: keresztlevél, oklevél, időrendben esperesileg megerősített szolgálati bizonyítvány, legújabb keletű orvosi bizonyítvány, az állami vagy más felekezeti tanítóképezdében nyert oklevél mellett a vallástanból és az egyházi éneklésből s ezek tanítási módszertanából valamelyik református egyházkerület tanítóképesítő-bizottságától nyert bizonyítvány.

A pályázati okmányok 1914. év július hó 26. napján délután 5 óráig Szele György iskolaszéki elnökhöz (Piac-u. 37. sz.) küldendők vagy adandók be.

A megválasztott tanító az iskolaszéki elnök által kijelölendő állomását f. évi augusztus 23-ig elfoglalni köteles s a debreceni református tanítók segélyegyletének kötelezett tagja.

Az egyház a tanítónak hiteles okmányokkal igazolt költözködési költségeit legfeljebb 100 azaz száz korona erejéig megtéríti.

Kelt Debrecenben, 1914 június hó 30. napján.

Dicsőfi József,
lelkész elnök.

Kovács József,
főgondnok.

Dr. Juhász Nagy Sándor,
főjegyző.

Pályázat

A felsőbányai református egyház pályázatot hirdet az orgonista kántorsággal összekötött leánytanítói állásra.

Évi javadalom: 1. Készpénz az egyház pénztárból havi előleges részletekben 1012 korona. 2. 56 köbméter kemény tűzifa házhoz szállítva, melyből iskolája is fűtendő. Értéke: 200 korona. 3. Kézimunka tanításért: 80 korona. 4. Orgonista kántorságért: 240 korona havi előleges részletekben. 5. Stóla: mintegy 40 korona. 6. Tisztességes lakás házi-kerttel. Reménye lehet az egyházi jegyzőségért 120 (egyszázhusz) koronára.

Szolgálati időhöz képest fizetéskiegészítést az állam ad.

Kötelesség: Az I—VI. osztályú leányiskolát tanterv szerint vezetni. Vasárnap 1 órát ismétlő iskolásokkal foglalkozni. Orgonistakántori teendőket végezni.

Kívánatos próba-orgonázás végett a személyes bemutatkozás.

Kérvények f. évi július 25-ig a református lelkészi hivatalhoz adandók be. Az állást szeptember 1-én kell elfoglalni.

Felsőbánya (Szatmár m.), 1914 június 22.

Nagy Lajos,
ref. lelkész.

Pályázati hirdetés.

A debreceni református tanítóképző intézetben megüresedés folytán az 1914—1915. iskolai évre egy történet-földrajz szakcsoportú helyettes tanári tanszékre pályázatot hirdetek. A megválasztandó helyettes tanárnak kötelessége a történelmet-földrajzot és esetleg természetrajzot heti 20 órában tanítani. Javadalma évi 1600 korona. Pályázhatnak református vallású tanárjelöltek, akiknek tanári szakvizsgájuk vagy legalább tanári alapvizsgájuk van. A pályázati kérvényhez csatolandók: keresztlevél, tanári szakvizsgálati értesítő, előbbi alkalmaztatásukról szóló bizonyítvány, hatósági orvosi bizonyítvány a pályázók tanári pályára alkalmas voltáról. Pályázati kérvények 1914. évi augusztus hó 1-ig a református püspöki hivatalba (Debrecen, Egyház-tér 17.) adandók be.
Debrecen, 1914 június hó 27.

Dr. Baltazár,
püspök.

Pályázat

a vajai ref. egyház harmadik tanítói állására. Javadalom: az egyháztól 100 korona, lakás természetben vagy esetleg 240 korona lakpénzt ad; az államtól fizetéskiegészítés 1100 K. Kötelessége: az iskolaszék által reábízandó osztályok vezetése egyházkerületi tanterv szerint. Akadá yoztatás esetén lelkész és kántor helyettesítése, canonicus órákon istenisztelet végzése, temetések végzésekor a stóla öt illeti. Pályázó tartozik az iskolás növendékeket a gyümölcsfa nemesítésére oktatni. Csak okleveles férfitanítók pályázhatnak. Pályázati határidő július 26. Pályázatok lelkészi hivatalhoz küldendők. Megválasztott tanító állását szeptember hó 1-én elfoglalni tartozik. Vasútállomás, posta helyben. Szabolcs megye. **Egyháztanács.**

Felelős szerkesztő: FERENCZY GYULA Dr.
Munkatársak: Soltész Elemér, dr. Veress István.

Egyszerű és különleges gyártmányú zseb-, inga-, fali- és ébresztő-órák szakszerűen lesznek javítva, jutányos árban Apródinál, Debrecen, Szent-Anna-utca 2. szám.

Különösen templomfestéseknél felhívjuk olvasóink figyelmét Schuller vállalatára Debrecen, Simonffy-utca 25. sz. Telefon 806. Költségvetés díjtalan.

BORIS FERENC SZÁMOLÓGÉPE

Rendkívül használható számológépet szerkesztett Boris Ferenc törökszentmiklósi tanító, mely míg egyfelől minden tudományos követelménynek megfelel s a tekintetben is nagy haladást képvisel az eddigi taneszközökhöz képest, másfelől teljesen leköti a tanulók érdeklődését s lehetővé teszi azt, hogy játszva tanuljon. A tanítónak a tanításnál könnyebbség, a tanulónak a tanuláshoz gyönyörűség. Szabadalmazva, az egyházker. által elfogadva s többszörösen ajánlva van. **Ára teljesen felszerelve 32 K.**

Megrendelhető a feltaláló tanító úrnál Törökszentmiklóson, vagy lapunk szerkesztőségében és kiadóhivatalában Debrecen, Nyomató-utca 9-ik szám.

A LEGOLCSÓBB PERMETEZŐ ANYAG A

PROVINO

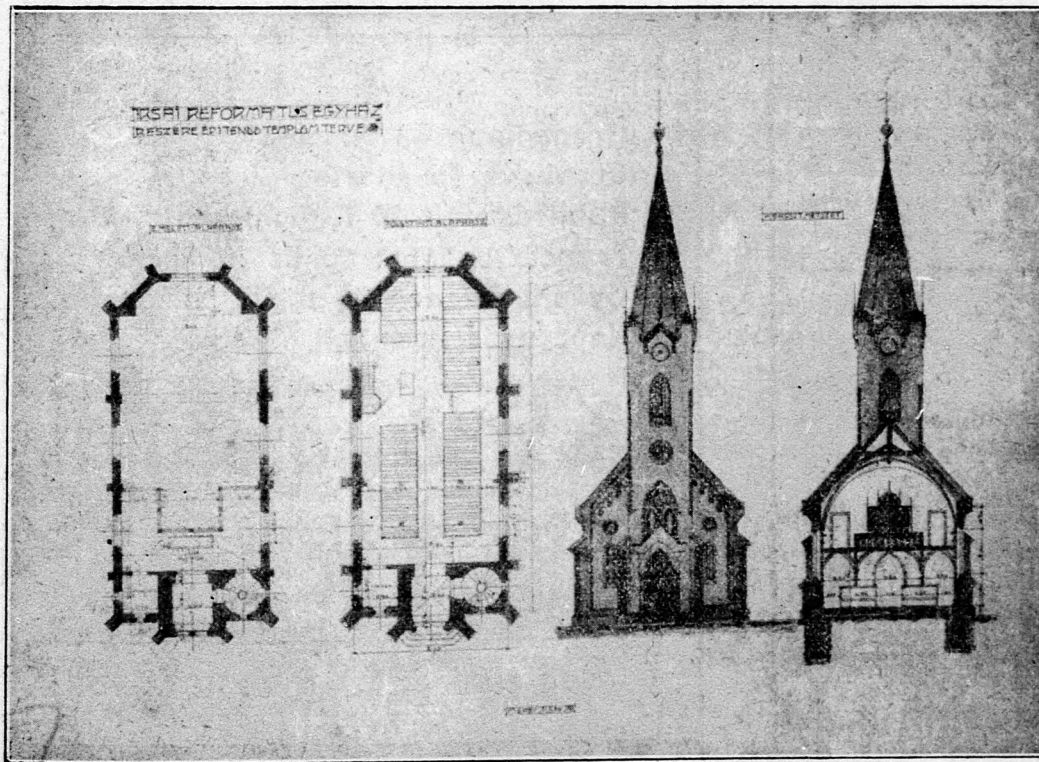
Hatása TARTÓS. — Tapadása KITÜNŐ.

Számos u. adalmi szőlőben évek óta bevezetve!
Ára: 50 kg.-os zsakokban kg.-onként 54 fillér.

Egyedüli beszerzési forrás:

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE”
BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 29. szám.

HOLLÓS és QUITTNER

építészek és építő-
mesterek

Budapest

VIII., Mária-u. 11. sz.

Telefon: József 34—10.

Elvállalnak mindennemű, az építési szakba vágó munkálatokat, költségvetések készítését, építkezések keresztülvitelét, valamint régi épületek átalakítását stb. stb.

Nagy gyakorlattal bíró speciálisták templomok és iskolák tervezésében és építésében.

Szegényegyház gyülekezeteknek iskolák és templomok terveit díjtalanul készítik. Adnak szakvéleményt és becsléseket végeznek. — Kivánatra személyesen is megjelennek, valamint szívesen szolgálnak szaktanácsadó felvilágosítással.

